

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VI
W ZESPOLE SZKÓŁ IM .J. PIŁSUDSKIEGO W NOWEJ WSI-
II ETAP EDUKACYJNY: KLASY IV-VI
2017/2018

I Zasady ogólne

1. Uczniowie zostają poinformowani o zasadach przedmiotowego oceniania początku roku szkolnego.
2. Niniejszy regulamin PSO z języka polskiego jest zgodny z wewnątrzszkolnym systemem oceniania – Statut Szkoły, Rozdział III Wewnątrzszkolne Ocenianie Uczniów.
3. Treści programowe z języka polskiego są realizowane w oparciu o Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej „Teraz polski” A. Klimowicz i K. Brząkałik.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

Uczeń rozwija sprawność uważnego słuchania, czytania głośnego i cichego oraz umiejętność rozumienia znaczeń dosłownych i prostych znaczeń przenośnych; zdobywa świadomość języka jako wartościowego i wielofunkcyjnego narzędzia komunikacji, rozwija umiejętność poszukiwania interesujących go wiadomości, a także ich porządkowania oraz poznawania dzieł sztuki; uczy się rozpoznawać różne teksty kultury, w tym użytkowe, oraz stosować odpowiednie sposoby ich odbioru.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Uczeń poznaje teksty kultury odpowiednie dla stopnia rozwoju emocjonalnego i intelektualnego; rozpoznaje ich konwencje gatunkowe; uczy się je odbierać świadomie i refleksyjnie; kształtuje świadomość istnienia w tekście znaczeń ukrytych; rozwija zainteresowania różnymi dziedzinami kultury; poznaje specyfikę literackich i pozaliterackich sposobów wypowiedzi artystycznej; w kontakcie z dziełami kultury i postawę patriotyczną.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń rozwija umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami kultury i własnymi zainteresowaniami; dba o poprawność wypowiedzi własnych, a ich formę kształtuje odpowiednio do celu wypowiedzi; wykorzystując posiadane umiejętności, rozwija swoją wiedzę o języku.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) sprawnie czyta teksty głośno i cicho;
- 2) określa temat i główną myśl tekstu;
- 3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza);
- 4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy;
- 5) rozpoznaje formy gatunkowe (zaproszenie, życzenia i gratulacje, zawiadomienie i ogłoszenie, instrukcję, w tym przepis);
- 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych;
- 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte);
- 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz);
- 10) dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).

2. Samokształcenie i docieranie do informacji.

Uczeń korzysta z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego (małym lub podręcznym), słowniku wyrazów bliskoznacznych.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik);
- 2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań – i rozumie ich funkcje;
- 3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi;
- 4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi;
- 5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała).

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje);
- 2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;
- 3) wyraża swój stosunek do postaci.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) dostrzega swoistość artystyczną dzieła;
- 2) odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości;
- 3) odróżnia realizm od fantastyki;
- 4) rozpoznaje w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę;
- 5) rozpoznaje: wers, zwrotkę (strofę), rym, rytm, refren; odróżnia wiersz rymowany i nierymowany (biały);
- 6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty);
- 7) wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska);
- 8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), potrafi nazwać ich tworzywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa);
- 9) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia;
- 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów;
- 11) identyfikuje: opowiadanie, powieść, baśń, legendę, mit, bajkę, fraszkę, wiersz, przysłowie, komiks.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym;
- 2) objaśnia morał bajki oraz samodzielnie formułuje przesłanie baśni.
- 3) Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń – wrogość, miłość – nienawiść, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada).

III Tworzenie wypowiedzi

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury;
- 2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu;

- 3) formułuje pytania do tekstu;
- 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała;
- 5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik i dziennik (pisane z perspektywy bohatera literackiego lub własnej), list oficjalny, proste sprawozdanie (np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka;
- 6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity);
- 7) sporządza plan odtwórczy wypowiedzi (ramowy i szczegółowy);
- 8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je;
- 9) czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację;
- 10) recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące;
- 2) przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu;
- 3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne;
- 4) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i używa ich we właściwych kontekstach;
- 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:
 - a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmienne;
 - b) różnicach w wymowie i pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych,
 - c) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami,
 - d) sposobach pisania nazw własnych i nazw pospolitych;
- 6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika;
- 7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne).

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Teksty kultury poznawane w całości – nie mniej niż 4 pozycje książkowe w roku szkolnym oraz wybrane przez nauczyciela teksty o mniejszej objętości:
 wybór mitów greckich, baśni i legend; wybór kolęd; wybór pieśni patriotycznych; wybór poezji, w tym utwory dla dzieci i młodzieży; film i widowisko

Klasa VI

Lucy Maud Montgomery *Ania z Zielonego Wzgórza*-

Irena Jurgielewiczowa *Ten obcy*-

Kornel Makuszyński

Szatan z siódmej klasy

Stanisław Lem *Bajki robotów-VI*

Edmund Niziurski *Sposób na Alcybiadesa*

John Ronald Reuel Tolkien *Hobbit, czyli tam*

i z powrotem

utwory dla dzieci i młodzieży; film i widowisko

teatralne z repertuaru dziecięcego; wybrane programy telewizyjne, wybór kolęd; wybór pieśni patriotycznych

SPRAWDZANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Prace klasowe, które trwają godzinę lekcyjną- są zapowiadane przez nauczyciela -3-4 prace w ciągu semestru;
2. Sprawdziany, które trwają pół godziny- zapowiadane przez nauczyciela, 2-3 w ciągu semestru;
3. Kartkówki- czas trwania 10 minut, nie są zapowiadane, nie można ich poprawić;
4. Sprawdziany czytelnicze z lektur;
5. Odpowiedzi ustne;
6. Zadania domowe;
7. Aktywność na lekcji;
8. Recytacje wierzy, prozy- dwa teksty w ciągu semestru.
9. Własnoręcznie sporządzane ilustracje, albumy, plakaty...
10. Praca w grupie.
11. Udział w konkursach.

SPOSOBY OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ

1. w skali wyrażonej stopniami:
 - a) celujący-6;
 - b) bardzo dobry-5;
 - c) dobry-4;
 - d) dostateczny-3;
 - e) dopuszczający-2;
 - f) niedostateczny-1.

Skala ocen może być rozszerzona o znaki + i – przy ocenie.

2. Prace klasowe, sprawdziany kartkówki są oceniane w skali 1-6 z zastosowaniem metody punktowej wg następujących kryteriów:
 - a) 100% + zadanie dodatkowe- celujący;
 - b) 100-86 %- bardzo dobry;
 - c) 85-70 %- dobry;
 - d) 69-51%- dostateczny;
 - e) 50-36 %- dopuszczający;
 - f) 35-0% niedostateczny.
3. Prace pisemne są oceniane wg kryteriów podawanych każdorazowo uczniom: temat, kompozycja, język i styl, ortografia, interpunkcja.
4. Odpowiedzi ustne – odpowiedź na temat, wyczerpująca, słownictwo dostosowane do tematu, skala 1-6.
5. Zeszyt ucznia: estetyka, ortografia, interpunkcja, systematyczność prowadzenia notatek, odrabiania zadań domowych, poprawa ortografii.

Decydujący wpływ na ocenę semestralną i końcoworoczną mają:

1. Oceny z prac klasowych i sprawdzianów.
2. Systematyczność pracy ucznia na lekcji, jego przygotowanie do lekcji.
3. Aktywność ucznia na lekcji.
4. Systematyczność odrabiania zadań domowych.
5. Praktyczne zastosowanie zdobytych wiadomości i umiejętności.

Uczniowie mają możliwość poprawy sprawdzianu, pracy klasowej po uprzednim ustaleniu terminu z nauczycielem (do tygodnia).

Teczki ze sprawdzianami uczniów są udostępniane na każde życzenie rodziców, na zebraniach klasowych, przy kontaktach indywidualnych.

Uczeń otrzymuje z języka polskiego ocenę:

Celującą: gdy wiedza i umiejętności są całkowicie opanowane, uczeń podejmuje zadania dodatkowe, broni w sposób właściwy swoich poglądów, zawsze jest zaangażowany, osiąga sukcesy w szkolnych lub pozaszkolnych konkursach.

Bardzo dobrą, gdy opanował zakres wiedzy przewidzianej programem, chętnie uczestniczy w zajęciach, umie wykorzystać różne źródła wiedzy, wywiązuje się z obowiązków, samodzielnie wykonuje zadania wymagające

umiejętności zastosowania nabytej wiedzy w nowych, problemowych sytuacjach, uzyskuje bardzo dobre i dobre oceny.

Dobłą, gdy opanował wiadomości i umiejętności pogłębiające treści podstawowe, najczęściej jest aktywny na zajęciach, systematyczny, samodzielnie rozwiązuje typowe zadania, trudniejsze zaś przy pomocy nauczyciela, na ogół uzyskuje oceny dobre.

Dostateczną, gdy opanował podstawowe treści programu, pracuje niesystematycznie i niezbyt chętnie, potrafi wykonać zadania o niewielkim stopniu trudności, najczęściej uzyskuje dostateczne.

Dopuszczającą, gdy nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności, ale jest w stanie uzupełnić braki i kontynuować naukę, pracuje niesystematycznie, z pomocą nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, uzyskuje oceny poniżej oceny dostatecznej.

Niedostateczną, gdy nie opanował materiału i nie nabył umiejętności wskazanych w programie, nie podejmuje pracy, nie bierze udziału w lekcji, często jest nieprzygotowany, nie wskazuje żadnych chęci do poprawy oceny.

Zasady informowania uczniów i rodziców o postępach w uczeniu się

1. Nauczyciele na początku roku szkolnego informują uczniów oraz rodziców (opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów.
2. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów). Sprawdzone i ocenione prace klasowe oraz sprawdziany uczeń i jego rodzice (opiekunowie) otrzymują do wglądu na wywiadówkach, a także konsultacjach nauczyciela..
3. Nauczyciel, ustalając ocenę, uzasadnia ją- przy kartkówkach- ustnie, pracach klasowych, sprawdzianach- pisemnie.

Irena Stelmach